

**PREPISI OPROŠTAJNIH PISAMA
VELJKA ČUBRILOVIĆA**

Priredili
Dr Žarko Mijajlović
Dr Vera Vujčić
Dr Slaviša Milisavljević

Beograd, 2014

Sarajevo, 20. januara 1915.
2. februara 1915.

Mila braćo moja, MILORADE, BRANKO I VASO, Slatke sestre
moje, STAKO, LEPA I VIDO.

Došao je i onaj teški čas, kada najstariji brat
Vaš treba da ispije onu goroku čašu, koju mu je providenje
odredilo. Brat Vaš umire vedre duše jer je svjestan da pada
kao žrtva burnih vremena i kriza, koje cio svijet preživ-
ljuje. Peractum est.

Mili i mile moje, ovih posljednih časova preživ-
ljujem slatke trenutke našeg djetinjstva, a slika naših rodi-
telja stoji preda mnom. Pozdraviću roditelje naše i reću
im, da njihova djeca žive kao ljudi, i da čuvaju onaj lije-
pi glas i ime što nam ga u amanet ostaviše.

Braćo mila moja, ne zaboravite mene, najstarijeg
brata svoga. Ne oplakujte me. Budite valjani i čestiti i
ljudi i Srbi. To vam je ostavio u amanet naš otac, a to
vam ostavljam i ja.

Sestre moje nena veće milošte od sestriinske, ali
vi ne plaćite za bratom vašim, jer je vaš brat živio i umro
kao čovjek.

Mile su uspomene djetinjstva, jaki su bratinski i
sestrinski osjećaji, jer su vezana krvlju i zajedničkim
uspomenama, zajedničkom žegom. Majka naša i otac naš pože-
lješe sina prvenca i ja im hitim, da odnesen i vaš pozdrav
i rukoljub.

Mila LEPA, ti si majka i imaš dvoje djeće. Kaži
im, da je ujki vrlo žao što ih nikada ne više i ne uze na
krilo i Njeguj i brani tiča sokolića.

Zetove moje i sve njihove mnogo pozdravite, ja ih
volim. U amanet vam moje siroće NADA i Joja Jovanka. Volite
ih onoliko slično koliko sam ja vas volio i volim. Od mojih

stvari izaberite šta hoćete za usponenu.

Ja vas sve šestero volim i šaljem vam neizmjerno mnogo bratskih poljubaca,

vaš brat

Na Bijelom Hljebu 30./I. 1915.

VELJKO v.r.

Mila S T A K O , zatraži od suda da ti predaju moje tijelo i sahrani ga u grobu. Neka mi se za grob bar znade. Neka se moja Nada i moja Jovanka, kada dođu u

Sarajevo na mom grobu mogu Bogu pomoliti da meni bude milostiv a njima da dade sreće i napretka.

Voli svoju seju i druga iz djetinjstva
brat

VELJKO v.r.

Pozdravi gđicu Dr KATICU ! Hvala joj na pažnji koju je ukazivala našoj Vidi.

VELJKO v.r.

M o j o j k ó e r i N A D I
kada navršši 15 godina života.

Milo dijete, jedinče,

Kada ušćitaš ovo pismo minuee lijep niz godina. Od maloga
pupića rasvijetale se lijep pupoljak. Od male moje N a d i -
e e čiju sliku gledam, razviće se pristalo djevojčee. Tvoj
otac zamišlja te već kao odrasliju djevojčicu, punu skrēm-
nosti, toga najljepšeg ukrasa djevojačkog; tihu i mirnu,
sabrannu i pametnu. Čedo moje, tvoj otac ništa ti nije
mogao ostaviti do poštena i neokaljana imena. Ostao je
tvoj dužnik; ali ti ostavlja svoju veliku ljubav i neoka-
ljano ime. Ti si već odrasla i možeš shvatiti ona burna
vremena u kojima je tvoj otac živio, pa ako ih shvaćaš
ti ćeš tvome ocu oprostiti.

Majku svoju, a moga druga u životu ljubi i po-
štuj. Ona će tebi mnogo živovati. Biće ti i otac i majka.
Od tebe, mило čedo, tvoj otac očekuje čistoću srca i uz-
višena misli. Budi plemenita ! Voli Narod iz čijeg si i ti
korijena ponikla.

Eto, to je sve što ti otac može ostaviti u ama-
net; a za drugo će se pobrinuti milostivi Bog, koji se
za sve stara, i bez čije promisli ništa ne biva.

Ja te, mило jedinče, volim i u posljednjim časo-
vima života, misli moje upućene su tebi i tvojoj majci.

Sarajevo, 20. januara 1915.
2. februara 1915.

tvoj otac

VELJKO v.r.

Mila Jovanka, ovo pismo čuvaj i predaj našoj N a d i ,
kada ga mogne razumjeti; a ti joj budi vjerni tumač mojih
misli, osjećaja i želja.

Moka vas Bog poživl i

voli vas vaš tata

VELJKO v.r.

Sarajevo, 20. januara 1915.
2. februara 1915.

M I L A M O J A J O V A N K A ,

Druže moга života.

Kada priniš ove retke moj duh lebdeće nad tobom i našim đedom, Milom NADOM. Tvoj VELJKO ostaviće ovu "dolinu plača", a nešto nema da ostavi tobi, mila moja, i našem djetetu nego svoju neizmjernu ljubav prema vama. Žao mi je što nemogu ovih posljednjih časova da gledam milo lice tvoje i našeg đeda; ali dušo, posljedna moja misao biće upućena vama, mojim najmilijima.

Ne tuguj mnogo ne žalosti se i Tako je moralo biti. Putevi su Gospodnji neispitivi. Preda mnom na stolu leže slike tvoje i Nadine, ja vas ljubim i neki unutarnji glas šapće mi : da će vas posle moje tragedije pratiti sreća i blagoslov Božji. Budite sretni, a vrijeme će izliječiti i ovu tešku ranu.

Mila moja, ja poznajem život i predviđam da ćeš ti, dušo moja, hrabro koračati kroz njega, i krčiti trnovite staze, kojim ćete stupati. Ali, dušo, ako bi put bio i suviše trnovit, da ne bi dostojalo tvoje snage da ga krčiš, potraži, mila, druga, koji ćete razumijevati, kao što sam te ja razumijevao, pa s njime udruži svoj život. Od mene neka ti je prosto! Ti si zaslužila da budeš sretna Oprosti mi, mila, ako te ove moje misli i riječi vrijeđaju. Njih diktuje velika i neobična ljubav, kojn osjeđam prema tobi. Ti me razumiješ.

Radovao bih se, ako bi mogla urediti da budeš učiteljica tamo gdje bi te okruživala naša rodbina. Nema naše čedo NADA odraste u krugu naših porodica; neka ima

braca i seja, koji će nju voljeti, a koje će ona voljeti, jer u većem krugu naših porodica manje će se osjetiti kao siroče. Teško mi je napisati nju riječ. Vaspitanje NADINO prepuštan tobi, samo neka joj dragi Bog podari zdravlja. Ja bih želio da to vaspitanje bude nacionalno, i da NADA, po mogućnosti, svršava škole. Ali, u svakom slučaju neka joj se dađe hljeb u ruke. Ti si, dušo, razborita i raspolazeš sa dovoljno energije da izvedeš naše dijete na valjan put, i ja uviđam da ti ovo o NADI nisam trebao ni pisati.

Kada naša NADA odraste i može zakumjeti ispričaj joj sve o njenom ocu, i o burnom vremenu u kome je živio. Džim, da će me razumjeti, i oprostiti svome ocu, što je osirotila. Da : ja tražim i molim njezin oproštaj, jer nisam prema njoj izvršio roditeljskih dužnosti. Ti ćeš me, mila družice, zamjeniti, i kada bude vrijeme rečeš milom čedu: Tvoj je tata volio tebe više nego svoj život; ljubljao te i nosio kada si bila mala, o tebi je mislio i dan i noć; ali je dragi Bog tako naredio da te on ostavi i ne odhrani itd.

Mila moja, čitam tvoje mило pismo u kome mi opisuješ, kako NADA širi ručice pa kaže : " ot-so, ot'so ! - Da, da; ali za uvijek !

Budi hrabra i oprostí tvome VERAJKU, ako te je za naših nepunih šest godina bračnoga života uvrijedio, ili ti ma čime nažao učinio. Ja sam bio s tobom sretan i zadovoljan, jer sam te volio i ljubio. Žao mi je tebe, sirotice moje, i našeg nedovršenog života. Neka ti je utjeha: što u ovom burnom vremenu ostaju hiljade i hiljade siročadi, i što unire najbolja snaga. I tuga je, kao i radost, slađa, ako je inaš s kime podijeliti.

/Ja sam se na prošloj učiteljskoj skupštini upisao za člana utemeljača našeg Udruženja; ako vremenom mogneš, ispuní mi tu želju i uplati potrebnu svotu; ali

dušo, nemoj otkidati od sebe pa da ovo izvršiš.

Poznato ti je, da sam ja osiguran na 5.000 K kod Banke Slavije, mislim da će ti ovu svotu i isplatiti od bivši neku svotu, što sam in dušan. Ovim novcem isplati sve moje dugove, koji se zatraže, a njih nema Bog zna koliko 3-400 K. Ostatak novca mila moja, upotrebi za NADINO školovanje i neka ti olakša život. Svima onima, koji su meni dužni oprosti dug. Teško mi je o ovome pisati, jer mi je žao, što nisam osigurao sigurnu egzistenciju tebi i našem čedu. Da, društvu »Prosvjetiti« isplati 26 K, što sam ga skupio priloga na Vidovdan. Inače sam ja sav novac još davno platio Glavnom Odboru.

Kada se izvrši moja kazna podaj parastos u crkvi, u Gradiškoj u kojoj sam kao dijete dolazio i Bogu se molio; u kojoj sam prvi apostol čitao. Mala je to srkvice, ali i vrtići puna milih i dragih uspomena.

Ujaku VASI poljubi staračku ruku, koja me je uz oca i majku othranila i izvela na put. Sa zahvalnošću i sinevljom ljubaviću opraštan se od moga deda VASE i molim ga da mi oprosti brigu i staranje što je oko mene uložio; molim ga da mi oprosti, ako sam on što na čao učinio.

Molin Boga da mu podari zdravlja i zadovoljstva, i neka dočeka svaku sreću od sina Bogdana, koga sam volio kao brata, i za koga me toliko mile đačke uspomene vežu. Bog im podario svako dobro i napredak.

Mome ujaku Svetku, tetki Milki i svima njihovima isporučiti mnogo pozdrava i poljubaca. Zajedno sno rasli i prolazili kroz radosti i žalosti ovoga života. Ja ih volim i mila ih se sjećam.

Tako isto sjećam se mojih stričeva Jovice i Laze i čika Pere. Žao mi je mnogo ih ne vidah ove godine, kada se spretno na put. Ali, Bog tako naredi. Pozdravi ih, a ja ih volim.

Đašo, tvojoj braći PERI, JOVI i milom DUŠANU isporučiti od mene amanet da žive i budu valjani, i čestiti

ljudi i Srbi. Ja ih volim i mnogo ih cijenim jer si im
ti sestra. Dragoj JELENKI dugujem mnogo zahvalnosti. Ona
je zlatna i dobra. NADINA dadilja. Izljubi ju mjesto mene.
Pozdravi mi ostalu rodbinu po Gradiškom BERICĀVE
i RADIĆEVE. Mome učitelju Milošu KOSTIĆU, sada nadzorniku
u Banjoj Luci pošalji na dar omu moju srebrnu kutiju za
cigarete.

A sada, druze mili, da se oprostim s tobom. Pored
sve duševne vedrine i snage što ju osjećam to mi je teško.

Srce mi zamire, kada mislim na tebe i na naše čedo.
Zbogom, anđele moj, zbogom radosti moja! U amanet

ti naše čedo, zasluga naše ljubavi, u amanet ti naša NADICA.
Bog vas blagoslovi, ljubavi moja. Radujte se osvitu nove

Neizmjenno vas voli i ljubi vaš tata. Neka vas
Gospod blagoslovi. Molite se NJEMU da mi bude milostiv i
vaš tata

Na Bijelom Hljetu 20. VI. 1915.

VELJKO v.r.

Napiši pismo popu Jovi, pa ga pozdravi i sve nje-
gove i molim ga da mi oprost, ako sam ga čim uvrijedio.
Tako isto i popu Sofri BOGDANOVIĆU i MILOVANOVIĆU. Neka pop
JOVO zamoli Mitru MARIĆA da mi oprost za onaj eksces na
molitvi. Pozdravi sve Majevidane.

Pošljednje poljubce šalje vama dvema, svojim
slatkim ženskim glavama
vaš tata

21. januara 1915. g.

6 1/2 sati izjutra.

Moje želje.

Neka se od mojih novaca preda ključa-

rina 30 K na vino

i vojnicima, koji su me stražarili20 " " "

Zalfi Š a t r o v i ć u, da pošalje djeci 10 "

Ostaće stvari neka se uruče mojoj sestri Dr.

Staki B o k o n j i ć a .

Brzozjav mojoj ženi.

Veljko ČUBRILLOVIĆ v.r.